

Uredništvo:Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.**NARODNI****DNEVNIK****Upravništvo:**

Schillerjeva cesta št. 3.

Naročnina znaša za avstro-

ogerske dežele:

celoletno . . . K 25.—

polletno . . . K 12.50

četrletno . . . K 6.30

mesečno . . . K 2.10

Za **Nemčijo:**

celoletno . . . K 28.—

za **vse druge de-**žele i. **Ameriko** K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za **oglas** (insetate) se

plačuje od četverstopne

petit vrste po 12 h, za

večkratni natis primeren

popust.

Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 238.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, dne 18. oktobra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

**Življenje in delovanje
Francisca Ferrerja.**

Cerkev zahteva svobodo samo za se. Tam kjer ima oblast v rokah, hoče biti sama svobodna a vsem drugim pa krati svobodo. — Poveriti svojo deco duhovništvu v vzgojo znači ubiti njihovo inteligenco. Ne potrebujemo verske vzgoje — a tudi ne vzgojnega monopola. Bil bi pa vseeno za tak vzgojni monopol, kateri bi uvedel v narod socialno gospodarsko vlado in kateri bi uredil že v šolah življenje vsem poedinem. Treba je v šoli učiti, da moramo vsi delati za povzdigo bratstva in ljubezni med narodi, treba je učiti otroke, da se medsebojno ljubijo, da zasigurajo samim sebi in drugim največje dobrote, ki so mogoče.

Tako je govoril Francisco Ferrer na kongresu Svobodne misli v Pragi leta 1907. Isti Ferrer, katerega so v sredo, 13. okt. v Montjuichu blizu Barcelone vstrelili v imenu najbolj katoliškega kralja in papežu najljubše kraljevine španjolske. V tej srečni deželi uči na stotisoče Loyolinskih sinov in drugih svečnikov veliko Kristovo zapoved: „Ljubite svojega bližnjega kakor samega sebe, ljubite svoje sovražnike.“ Ali so morda začutili v Ferrerju konkurenta, kateri je hotel oživitviti svoje nauke o ljubezni do bližnjega? Oni so namreč — nauk o tej ljubezni monopolizirali, zato so takoj ubili tistega, ki ga ni le učil temveč tudi praktično izvrševal v življenju.

Ubili so učenjaka in idealista Ferrerja, ubili so ga na tako grozen način, a on je šel v smrt ravnodušno. Neposredno pred smrtjo so mu še nudili duhovniki svojo tolažbo, a rekel jim je: „Pustite me pri miru. Jaz imam svoje prepričanje a vi imate svoje. Jaz za svoje umerjem. . . Ako želite z menoj o tem razpravljati, dobro; pripravljene sem. Ako ne, je bolje, da takoj odidete.“ Nato je počilo na poročnikovo povelje dvanajst pušk; pogodile so

Ferrerja tri; jedna v grlo, dve v glavo. Bil je na mestu mrtev. S tem je bilo zadoščeno klerikalni ljubezni do bližnjega. Katoliška Španjolska v kateri se mnogo moli in še več ubija, misli, da se je s tem rešila gotove propasti, proti kateri nevdržno hiti.

Plemenit in moški obraz, mala nekoliko rejena postava, žive oči, aristokratske geste — takega so videli Ferrerja udeležniki mnogobrojnih kongresov svobodne misli. Ferrer je ime, katerega se bode Evropa bodoča desetletja s spoštovanjem spominjala. Pedagog in kulturni delavec ne samo za svojo domovino temveč za celi svet. Njegova usoda je taka, kakor rada dohiti take delavce in heroje misli.

Rodil se je 13. febr. 1857 v Alleli kot sin siromašnih roditeljev. Le s težavo je pohajal šole. Silen utis so napravile nanj v enajstem letu starosti velikanske ljudske svečanosti, ko je leta 1868 kraljica Izabela morala pobegniti na Francosko, ko so generali Popete, Prim in drugi uvedli splošno in enako volilno pravico ter postavili suvereniteto naroda na temelj ustave. Mladega dečka je presunilo navdušenje španskega naroda, kateremu je za kratek čas zažarela zora lepše bodočnosti in razvil se je v prepričanega in navdušenega republikanca.

Leta 1883. je začela španska vlada republikance preganjati. To je zadelo tudi Ferrerja, kateri je pobegnil leta 1885 v Pariz, kjer se je vzdrževal s poučevanjem španščine. Napisal je tudi izvrstno špansko slovnico, katera je še sedaj veliko v rabi. Medtem je zasledoval dogodke v svoji bedni domovini: gledal je, kako strašna nazadnjaška notranja politika uničuje moč in ugled Španjolske, kako ginejo njene finančne sile, kako se pretvarja očetnjava, nekdanja ponosna vladarica dveh svetov, v neznatno državico, kako je zgubila v usodni vojni z Združenimi državami Kubo, Portoriko in Filipine, kako je za dolgo, dolgo časa gospodarsko

ruinirana. Ferrerja je vse to neizmerno bolelo in iskal je sredstev, s katerimi bi se dalo Španiji pomagati; spoznal je končno, da se more španski narod le še povzdigniti z lastno močjo, lastnim duhom; za to je pa treba nivo splošne izobrazbe povzdigniti in vzgojiti novo generacijo brez vere v fatalizem temveč z vero v svoje sile. Kratkotrajno, Ferrer je uvidel, da je treba Španiji moderne, dobre šole.

Slučaj mu je pripomogel do denarja, s katerim je mogel začeti urediti svoje idealne, visokoleteče načrte. Neka francoska dama, ki se je seznanila z njegovimi idejami in se morda tudi zaljubila v lepega moža, mu je v oporoki zapustila jeden milijon frankov. Takoj je šel na to Ferrer v Barcelono in ustanovil tam — šolo Escuela moderna, na kateri je vzgojeval racionalistično, v izrecnem nasprotju s samostanskimi šolami, katere zapuščajo ljudje brez znanja, pač pa z dušo, ki je zastrupljena z verskim fanatizmom.

Ko je začel poučevati, je imel samo jedno malo knjižico, po kateri je mogel učiti. Zaradi tega je ustanovil v Barceloni veliko založbo, katera je prevajala in tiskala najboljše znanstvene knjige iz svetovne književnosti, osobito pedagogične. Danes ima zavod Escuela moderna 30 šolskih knjig iz vseh znanstvenih področij, danes lahko Španci čitajo Darwina, Haeckla, Huxleya in druge v lastnem jeziku. Poslednje veliko delo, katero je izdal, je „Človek in zemlja“, napisal Elisee Reclus, ilustriral pa češki slikar Kupka.

Enakih modernih šol je ustanovil Ferrer po Španiji več stotin. Kaj čuda, da so ga reakcionarci vseh barv pisano gledali? Saj so čutili, da jim vsled neumornega apostolskega dela Ferrerjevega ginejo tla pod nogami. Ne s pustim in praznim radikalizmom temveč s silnim duševnim delom je Ferrer začel pretvarjati Španijo v moderno državo. Leta 1906 se je vršil v

Barceloni kongres dijakov iz njegovih šol. Došlo je iz cele Španije nad 1700 mož, kateri so razvijali in spopolnjevali Ferrerjeve svobodomiselnne ideje. Reakcija je seveda besnela in iskala priliko, da bi se znebila tega človeka, dike in ponosa španskega naroda.

Ferrer je ustanovil v Barceloni tudi veliko javno knjižnico in čitalnico. V njo je zahajal neki Mates Moral, kateri se je strastno zaljubil v neobičajno krasno Ferrerjevo ženo. Priznal ji je svojo ljubezen a ga je ona odbila. Moral se je na to odločil, da se ubije; toda leta 1906 je izvršil še atentat na kralja Alfonza, nato pa se ustrelil.

Duhovniška reakcija je takoj po omenjenem atentatu zgrabila Ferrerja kot sokrivca in ga zaprla za leto dni, ne da bi se mu mogla dokazati najmanjša krivda. Naposled se je zavzela za Ferrerja inteligentna Evropa, predvsem Francoz Anatole France (katerega dolže klerikalni listi, da je baje obsodil Ferrerjeve šole!) in Belgijec Fournemont; izpustili so ga. Ferrer se je na to — pač v zavesti bližnjega svojega konca — še bolj žilavo lotil dela. Ustanavljal je šole in agitiral. Ni bil, kakor se ga dolži, revolucionar čina — pač pa je zrevolucioniral duhove in zadal klerikalizmu težko rano v Španiji. Klerikalci so ga od dne do dne bolj sovražili in zadnja revolucija je bila najugodnejša prilika za njegovo uničenje. Našel se je v njegovem stanovanju kos revolucionarnega letaka — kar je bilo za reakcijo in reakcionarno vojaško sodišče dokaza dovolj.

Z njegovo smrtjo so obenem zatorili njegove šole in konfiscirali imetje. Napredek, znanost ima jednega mučenika več. Kakor vsi tirani v takih slučajih, tako so se zmotili tudi klerikalci: s Ferrerjevo smrtjo niso v Španiji pokopane tudi njegove ideje. Na stotine, tisoče se bode našlo mož, ki jih bodo širili, ki se bodo potegovali

LISTEK.**V stepi.**

Ruski spisal Maksim Gorki. — Preložil Fedor Gradišnik.

— — — Zapustili smo Prekop v najslabšem razpoloženju — lačni kot volkovi in jezni na ves svet. Ves dan smo zaman napenjali vse svoje zmožnosti in moči, da bi kaj ukradli ali zaslužili, in ko smo se slednjič prepričali, da se nam ne bo posrečilo niti to niti ono, smo sklenili, iti dalje. Kam? Jednostavno — dalje.

To je bil naš enoglasen sklep, ki smo ga drug drugemu razodeli, pripravljene pa smo bili, na vsak način nadaljevati ono življensko pot, ki smo jo že dolgo hodili — tudi to je na tihem vsak posamezni sklenil, in dasi ravno o tem ni nihče govoril, je zrl ta sklep vendar razločno iz jeznega sijaja naših lačnih oči.

Bili smo trije; šele pred kratkim smo se spoznali, takrat, ko smo se do-

bili v neki gostilni v Kerzonu ob obrežju Dnjepra.

Eden je bil doslužen vojak, pozneje pa je bil baje strojnik pri neki viselski železnici; bil je rudečelas, mišičast človek, mrzlih sivih oči; govoril je nemško in poznal je izvrstno jetniško življenje.

Ljudje našega kova ne marajo dosti govoriti o preteklosti in zato imajo manj ali bolj tehtne vzroke; baš radi tega smo si drug drugemu zaupali — vsaj navidezno, kajti v resnici vsak izmed nas niti sebi ni zaupal mnogo.

Če je naš drugi tovariš, suho in majhno človeče, s tankimi, vedno skeptično nakremženimi ustnicami, pripovedoval o sebi, da je v Moski pohajal vsenučilišče, sva mu to jaz in vojak verjela. Sicer pa nama je bilo vseeno, če je bil dijak, detektiv ali tat — pomembno je bilo le to, da je bil v trenutku našega poznanja na isti stopnji kot midva — kajti stradal je, v mestih se je policija zanj posebno zanimala,

in v vaseh so se kmetje obnašali napram njemu jako nezaupljivo, sovražil je te in one s sovraštvom onemogle in lačne zverine, sanjal je o maščevanju nad tem in onim — z eno besedo, bil je tako z ozirom na svojo situacijo med vladarji zemlje in zapovedovalci življenja kakor tudi z ozirom na svoje razpoloženje eden naših.

Nesreča je najmočnejše vezilo, ki spaja lahko celo povsem nasprotno narave, mi pa smo bili trdno prepričani, da se po vsej pravici smatramo za nesrečne ljudi.

Tretji sem bil jaz. Vsled prirojene svoje ponižnosti ne bom zinil niti besedice o svojih vrlinah in ker nečem biti naiven, molčim o svojih napakah. Toda kot prinos k svoji karakteristiki hočem pripoznati, da sem smatral vedno sebe za boljšega kot druge in da zastopam to stališče z uspehom še danes.

Prišli smo torej iz Prekopa in potovali dalje, računajoč za danes na voznike, ki se jih vedno lahko poprosi

za košček kruha in ki popotniku redko kedaj kaj odrečejo.

Jaz sem stopal poleg vojaka, „dijak“ je hodil za nama. Na ramah mu je viselo nekaj, kar je bilo podobno površniku; na njegovi koničasti, oglati in gladkoostriženi glavi so počivali ostanki širokokrajnega klobuka; sive hlače z raznobojnimi všivi so obdajali njegove suhe noge, in na podplate si je privezal s tankimi trakovi, ki si jih je zvil iz podloge svoje suknje, usnje, ki je je našel s potoma; imenoval je to svojo iznajdbo „sandale“ in korakal je molče dalje, povzročujoč mnogo prahu in škileč s svojimi malimi, zelenkastimi očmi okrog sebe. Vojak je imel rudečo srajco na sebi, katero je, kakor je pravil, v Kerzonu „lastno-ročno“ pridobil; čez srajco si je ogrnil še topel vatiran telovnik; na glavi mu je čepela poševna, potisnjena na desno uho, vojaška čepica nepopisljive barve; noge so tičale v širokih hlačah. Hodil je bos.

(Dalje prih.)

za moderno šolo in odgojo v Španiji, dobro vedoč, da je od tega odvise napredek in blagostanje očetnjave. — Ferrerjeva smrt, ki so jo zakrivali klerikalci, najbolje dokazuje njihovo pravicoljubnost, „naprednost“ in — ljubezen do bližnjega. In tudi ta dokaz bode rodil svoje sadove. „Pokret“.

Nekoliko epiloga.

Štajerski deželni zbor je veljal doslej za „pridnega“. To se pravi, delal je brez preprirov in pogostih obstrukcij. Kako je delal, tisto je seveda drugo vprašanje. Pri gospodarstvu je bila najvišja modrost tista, ki jo tako lepo označuje izraz „fortwursteln“, pri narodni politiki pa je veljalo načelo, da se Slovincem ravno v skrajni sili nekaj daruje. Izvolili smo si na podlagi socialno in narodnostno krivične volilne reforme pred meseci nov deželni zbor, ki bi naj bil pomlajen, zmožnejši za delo ko stari. Posebno v slovenskem delu dežele se je letos govorilo zelo veliko o „delu“ in „zmožnosti“ novih klerikalnih poslancev. Ljudstvo je bilo nezadovoljno in verno je poslušalo visokoletne obljube duhovniških Mesijev. Ne le poslušalo temveč tudi verjelo in izvolilo je 12 zvezarjev. Ko se je začelo pred štirimi tedni zasedanje deželnega zbora, se je marsikatero oko uprlo radostno pričakovaje v Gradec. Minili so štirje tedni zasedanja in — naredilo se sploh nič ni. Tem manj imajo slov. klerikalci kaj pozitivnega pokazati. Če odračunimo prirastek na narodnem premoženju, kateri je potekel v žepu Terglavov, Meškov in Vrečkov, je bilanca zadnjega zasedanja posebno za nas Slovence docela pasivna. Govorilo in kričalo se je res veliko, a sadu ni prineslo to govorjenje in kričanje nobenega. To je neprijetno za nemško večino in še neprijetnejše za naše klerikalce. Stavimo groš, da bodo sedaj iskali krivce za svoje neuspehe; človek lahko kar mirno reče, da bodo kazali na nas. Saj je tudi neprijetno, če mora kaka stranka nositi odgovornost za vse, kar pride in kar ne pride iz Gradca; za to je povsem umljivo, da se išče izgovor.

Mi seveda svoje participiranje na klerikalnih neuspehih mirne duše odklanjamo. Dasi je, kakor rečeno, bilanca minulega zasedanja za nas kot narod pasivna, zremo naprednjaki na njo vsaj s tem veselim zadoščenjem, da imamo svojega zastopnika, ki marljivo in spretno tolmači naše želje, zahteve in pritožbe v Gradcu. Slovenski trgi so lahko s svojim delavnim poslancem dr. Kukovcem zadovoljni. Navzlic težkemu svojem stališču je vendar vselej nastopil, kadar se je šlo za narodne, gospodarske ali kulturne zadeve; opravljal je namesto dr. Korošca ulogo zagovornikajnajrevnejših pri delitvi državnih in deželnih podpor, zagovarjal je slov. šolstvo, ko je večina slov. poslancev molčala, stavil celo vrsto gospodarskih predlogov in manifestiral je za pravice slov. jezika v deželni zbornici na mirnem, pametnem in odločen način. Toda neglede naših domačih nasprotij moramo reči, da se je izkazal štaj. deželni zbor popolnoma nezmožnega za resno gospodarsko in kulturno delo. Saj zbornica ni mogla preko malenkostnih prepričkov, ki so bili dobrodošli tistim elementom, ki žive od kriča in prepira, delati pa nočejo, ker tudi ne — znajo. Razun zakona o agrarnih operacijah se ni prav nič sklenilo ali dognalo. Kmetijstvo, obrtnijstvo, šolstvo — nikdo ni ničesar dobil. O finančnem položaju dežele ni nemška večina razun splošnih Kellerspergovih fraz, niti črhnila. Zadevo s Stittingthalom so zavlekli do zadnjega; odbora za preiskavo niso niti izvolili. Obljublja se nam edino povi-

šanje deželnih doklad. Fortwursteln! Zato se nič ne čudimo, da je peščica Slovincem lahko večino tako sijajnih — nezmožnosti ponovno blamirala in da je ta večina izzvala krizo glede dež. glavarja.

Ako se v jesen razmere ne bodo zboljšale — in težko, da se bodo — si bo deželni zbor v sedanji obliki sam podpisal smrtno obsodbo. Nikdo ne bode žaloval za njim, kdor si želi socialni in gospodarski napredek dežele, predvsem pa kdor si želi narodnostnega miru na Štajerskem.

Politična kronika.

d Poljaki ostanejo v vladni večini. Poleg „Słowa polsk.“, katero z zobmi in nohti brani poljsko-nemško zvezo, pišejo tudi drugi zmernejši listi, da ni mogoče, da bi poljski ministri smatrali češko stvar na Dunaju in Nižjem Avstrijskem za svojo ter izstopili iz kabineta. „Nova Ref.“ sicer priznava, da se jezikovni zakoni na Nižjem Avstrijskem tičejo tudi močne poljske kolonije na Dunaju in imajo mnogoštevilni Poljaki pravico do svojih šol — vendar pa nimajo poljski ministri nobenega vzroka izvajati iz Bienertovega počenjanja konsekvenc. — Stajinskijeva poljsko-ljudska stranka ostane po njegovi izjavi pred odhodom v Ljubljano, v poljskem kolu, s čemur je izključena združitev s Slovansko jednoto. Stajinski se je tudi izjavil za to, da ostane Dulemba v kabinetu. Ljubljanski „Slovenec“ se menda vsled tega ne bode tako razburil kakor vsled Bilinjskega . .

Dunaj mora postati — dvojezičen. Krakovski „Czas“, glasilo poljskih konzervativcev piše o nemških jezikovnih predlogah na Sp. Avstrijsko: Vse to so samo umetna sredstva, ki ne bodo ovirala naravnega razvoja razmer. Posebno Dunaj bode postal nedvomno dvojezičen, tega ne more zabraniti nobena postava. Dvamilijonsko mesto v sredi majhne pokrajine, se mora hraniti iz drugih dežel, ki so pa češke. Na Dunaju morajo imeti češke delavce, obrtnike, posle, uradnike. Lueger je hotel svoj čas rešiti nemški značaj dunajskega mesta s tem, da je vzel v meščansko prisego pasus ohranitve nemškega značaja Dunaju; toda naravni razvoj se tudi s krepkejšimi pomočki ne da ovirati.

Drobne politične novice.

v Prva seja klubovih načelnikov v državnem zboru se vrši jutri, torek, popoldne. Načelnikom se hoče dati priliko, da povedo svoje želje in eventualne nasvete. Kake druge programne točke niso naznanjene. Predsednik se bo volil v prvi seji državnega zbora.

v Za Pattaija, kot zopetnega predsednika drž. zbornice se je izjavil poleg Nemcev tudi poljski klub.

v Vojaško šodišče v Barceloni še vedno zaseda. Minul teden se je obsodilo dvajset oseb, med njimi 7 k smrti. Neko 18 letno dekle je obsodeno k smrti, njena tovarišica iste starosti k 22 letni ječi. 78 žen in deklet ter 400 mož čaka še na obsodbo.

v Sestanek ruskega carja z italijanskim kraljem se vrši v soboto dne 23. okt. v gradu Racconighi pri Turinu. Cela okolica je zastražena od policijskih agentov in karabinerjev.

v Boj za mesta deželnih odbornikov v Dalmaciji. Med poslanci hrv. narodne stranke v Dalmaciji je izbruhnil boj za deželno odborništvo, „Mladi“ odklanjajo izvolitev dosedanjih odbornikov dr. Simića in dr. Katnića ter si žele dr. Tomasea kot dež. odbornika. Objednem odklanja narodna stranka kandidaturu pravaša dr.

Drinkovića, ker je napadal dr. Ivčevića v listih. Ker ni došlo med strankami do sporazuma se je volitev odložila.

v Iz Grškega. Zbornica je sprejela brez debate zakonske predloge o odpravi najvišjega poveljstva v armadi, katero je imel doslej prestolonaslednik, nadalje o odpravi vseh predprav, katere so imeli doslej principi v armadi in mornarici. S tem se bode častniško gibanje pomirilo. Vlada še namerava več drugih časa primernih reform v armadi.

v Srbska skupščina zbornje od preteklega četrtka. V predsedstvo so bili po številnem razmerju strank izvoljeni staroradikalec Nikolić, mladoradikalec Davidović in nacijonalist Bojinović.

v Ogrska kriza ne pride nikamor naprej. Vsak dan se čuje ime kakega novega ministerskega predsednika — da ima časopisje kaj gradiva za različne kombinacije. Jedno pa se kaže vedno bolj, da Košut ni več vse-mogočen na Ogrskem in da so na Dunaju že siti različnih „načrtov“ za rešitev kriz ter misli cesar temu napraviti hiter konec.

Dnevna kronika.

v Prisiljeno priznanje. „Nemški“ učenjak, vseučilišni profesor v Freiburgu dr. Primož Lessiak (Lesjak) čigar oče je vaški učitelj v slovenskih Kostanjah na Koroškem, je imel nedavno v Gradcu predavanje o jezikovnem razmerju med planinskimi Nemci in Slovenci. Predavatelj je priznal zgodovinsko dejstvo, da stoji Gradec na tleh, ki jih je vzela Slovincem nemška moč. Nadalje je priznal, da so v 6. stoletju bivali Slovenci na Gor. Avstrijskem, Solnograškem, po celem Štajerskem in celo v Tirolih. Pokristjanjeni slovenski plemiči so si padeli nemška imena, a sledovi Slovincem so še ostali v raznih besedah planinskih Nemcev. Kje je torej zgodovinska pravica Nemcev, ki zahtevajo na primer Koroško (Celovec!) samo za se? — Čemu pripoveduje nadalje dr. Lessiak, da koroški slonenski kmet občuje s psom in konjem skoraj izključno nemško, saj občuje tako iz osličkom in telotom?

v Agronomska fakulteta na Srbskem. Ne samo Bolgari bodo imeli poljedelsko fakulteto na sofijski univerzi, kjer se prično predavanja že to jesen, ampak tudi Srbi kanijo urediti stolico za poljedelstvo v Belemgradu. Pozvali so že strokovnjaka dvornega svetnika dr. Steklaso iz Prage, da jim osnuje načrte.

v Ponarejena izpričevala. Stavbni adjunkt F. Nerad, ki je bil letos v juniju nastavljen pri ravnateljstvu državnih železnic v Plznu je bil sedaj takoj odpuščen, ker se je izpostavilo, da je bil sprejet na temelju ponarejenih izpričeval.

Leteči stroj kot pismonosec. Francoski minister del je naložil študirati neki načrt, po katerem bi se dala prenašati pismena pošta z letječimi stroji, ki jih mislijo uporabiti za afrikanse kolonije.

v Zrakoplovec Renner na Dunaju. Velikanske ovacije navdušenja Dunajčanov so doživeli 16. t. m. oče in sinova Renner, rodom Gradčani, ki so izdelali prvo letočo zračno ladjo na Avstrijskem in že v Gradcu s svojimi uspešnimi poletji vzbudili obče navdušenje. 16. t. m. so priredili zlet na dunajskem dirkališču ob prisotnosti cesarja in drugih visokih oseb ter ogromne množice 30.000—40.000 ljudi. Zlet zračne ladje je bil skozinsko uspešen, brez vsake nepravilne, in ladja je s čudovito natančnostjo parirala krmilu. Zlet je trajal kakih 12 minut. Cesar se je izrazil nasproti Rennerjem nad vse pohvalno, in Rennerji so danes v ustih vseh Dunajčanov ter tam najpopularnejše osebe.

v V Jolietu v Ameriki so začeli pretečene dni zidati novo poslopje za tiskarno za časopis „Amerikanski Slovenec“.

v Imenovanje. „Venkov“ poroča, da je Čeh dvorni svetnik Marek imenovan za sekcijskega šefa tehničnega oddelka v železniškem ministerstvu.

v Dunajski papeški nuncij Granito di Belmonte dobi v prihodnjem konzistoriju čast kardinala.

v Medicinski študij hočejo zopet podražiti. Zahtevajo se takse za uporabo secirne dvorane, knjižnice, za internat porodniške klinike itd. Medicinci dunajske in praške visoke šole bodo poslali k naučnemu ministru deputacijo.

v Slepici na Hrvatskem. „Hrvatsko učiteljsko društvo Požeške doline“ je sklenilo pozvati vsa učiteljska društva, da zahtevajo od deželne vlade, naj „izbaci cirilicu kao suvišan balast iz svih razreda nižih i viših pučkih škola“.

Štajerske novice.

o Ustanovitve klerikalne stranke za vse slovenske dežele se je izvršila včeraj v Ljubljani. Udeležba je bila iz Ljubljane in okolice srednja; nekateri poročila pravijo, da je bilo 700 do 800 ljudi, druga govore zopet, da jih je bilo le 5—600. Najbolj neprijetno je bilo klerikalcem, da ni došel toliko slavljani in pričakovani Poljak Stajinski. Poslal je samo brzovjavo in zagotovilo, da ne bode poljska ljudska stranka poprej mirovala, dokler ne bode poljski klub izvojeval avtonomije za vse slovanske narode. To zagotovilo je vočigled poljski praktični politiki v drž. zboru zelo problematične vrednosti. Imenom nekaterih štajerskih klerikalnih korifej, ki so bile navzoče, je govoril dr. Korošec o — edinosti vseh Slovincem in Slovanov. Shod se je vršil drugače popolnoma mirno. Napovedanega klerikalnega sprevoda ni bilo. — Iz Ljubljane nam poročajo nadalje ta-le dogodek na shodu: Ko je dr. Šusteršič naznanil, da Stajinski ne bo, je zaklical nekdo na galeriji: Torej vam vendar ni šel na lim! Polovica ljudi se je smejala, druga — bolj črna — pa jezila. Jurare in verba Šusteršiči — potemtakem ne velja več vedno v klerikalni stranki.

o Vseslovenski napredni shod. Poročilo „Slov. Naroda“, da se vrši vseslovenski napredni shod meseca decembra, je po naših informacijah na kompetentnih mestih, za sedaj le kombinacija. Pač pa se pričnejo te dni med posameznimi slovenskimi naprednimi strankami resni dogovori glede prireditve shoda, ki se utegne vršiti meseca novembra ali decembra.

o Moška beseda. „Slov. Narod“ piše ponovno, da „Narodna zveza“ (združitev obeh jugoslovanskih klubov) ne obstoji več in da je vsled dogodkov v kranjskem deželnem zboru popolnoma izključeno, da bi se obnovila. List pravi: „Klerikalci so se v kranjskem dež. zboru izkazali kot politični zločinci in ker se je vrh tega tudi pokazalo, da zasledujejo v politiki zgolj umazane osebne in strankarske namene, zato so se Hrvatje in slovenski napredni poslanci ločili od njih, hodijo svojo pot in odklanjajo vsako zvezo s klerikalci. Protestiramo torej z vso odločnostjo proti temu, da bi veljal Pogačnik kot kandidat vseh Jugoslovancev za mesto podpredsednika poslanske zbornice; Pogačnik je lahko kandidat klerikalcev a ne vseh Jugoslovancev in če bo parlament tako kratkoviden, da bo vzel podpredsednika iz vrste klerikalnih obstrukcionistov, bo imel v predsedstvu zastopnika slovenskih klerikalcev, ne pa zastopnika Jugoslovancev.“ — Odobravamo, da se je izrekla enkrat odločna beseda proti klerikalcem in njihovemu izrabljanju Narodne zveze za svoje namene. Kajti mogoče je, da bi veljal kakšen slov. klerikalec, ki ne pozna prav nobene pravičnosti in politične obzirnosti, na Dunaju za voditelja Jugoslovancev. Mi bi bili iz stvarnih razlogov za Narodno zvezo, ako bi jo vodili ljudje, ki bi drugače pojmlili naloge take organizacije kot dr. Šusteršič. V danih razme-

rah pa je bolje, da gre jugoslovanski klub lastno pot.

o Socijalistične demonstracije v Gradcu. Včeraj se je vršila v graški industrijski dvorani velika socijalistična skupščina kot manifestacija za redno delo v parlamentu in protest proti draginji živil in narodnostnim bojem v državnem zboru. Poročali so dr. poslanci Muhič, Pongratz in dr. Renner iz Dunaja. Po shodu je korakalo okrog 6 tisoč delavcev v sprevodu na Glavni trg, kjer je govoril Resel. Med potjo po mestu je došlo do malih demonstracij proti mešč. gardistom, ki so jih srečali socijalisti in škofu dr. Schusterju, ki se je tudi ravno nameril na socijalistični sprevod. Ko so socijalisti odhajali z glavnega trga, so še demonstrirali pred uredništvom klerik. „Volksblatta“.

o Klerikalna posojilnica v Vitanju. Včeraj je ustanovil v Vitanju Pušenjak novo posojilnico, ki hoče biti bolj katoliška kot je stara, pri kateri že dolga leta sodelujejo tudi duhovniki, a ima to napako, da je članica celjske Zveze. Tako se dela v narodno ogroženih krajih gospodarski razkol Slovencev!

o Celjski policaj Gratschner se je v svojem poklicu že tako udomačil in predpise tako nadrobno preštudiral, da je nekje tudi našel, da sme v tuje trgovine hoditi in tam one, ki ne trobijo v rog celjskega magistrata imenovati sodrgo (Gesindel).

o Porotne obravnave v Celju so se pričele danes. Poročilo o današnji obravnavi prinašamo na drugem mestu.

o Iz Gornjegagrada. — V našem trgu postala so tla silno vroča, kakor še nikdar. V prej mirnem kraju, nastal je razpor, odkar je prišel k nam izza rajhenburške afere prosluli kaplan Berk. Prišlo je že tako daleč, da ljudje že s pestjo žugajo, češ, da si bojo proti temu drznemu fantu sami poiskali pravico. Gospodje v Mariboru, če doživite v Gornjemgradu druge Makole, potem pripišite krivdo kn. šk. ordinarijatu samemu, ki ima vidno veselje nad izživljanjem kaplana Berka in namenom vzdržuje to neznosno stanje. Za vsak nadaljni napad iskali si bomo zadoščenja sami in sicer tako, da bo slavnemu ordinarijatu še dolgo zvenelo po ušesih. Kaplanu, kateremu so se v moralnem oziru vrgla taka očitanja v obraz, da bi se jih sramoval zadnji hribovski hlapec, a si ne upa poiskati pred pravico zadoščenja, takemu kaplanu se ne bomo pustili komandirati!

o Poročila sta se danes na Vranskem g. Rudolf Vrabl, učitelj in gđ. Zinka Schwentnerjeva. — Iskrene častitke!

o Po Gomilskem se vidijo nabiralniki za stavbeni sklad nove cerkve z — nemškimi napisom. Potemtakem se ne rabi slovenskega denarja.

o V svičinski fari se je pojavila davica, radi katere je že zbolelo pet otrok. Upati je, da se ne bo širila.

o Učiteljska služba. Na trirazredni v drugem plačilnem razredu stoječi šoli v Lehnu pri Breznu je prosto učiteljsko mesto za možkega ali ženskega. Zasede se provizorno ali definitivno. Dokazati se mora usposobljenost v obeh jezikih. Prošnje se naj vložijo do konca novembra.

o Umrla je na Podgradju pri Ljutomeru gospa Katarina Mohorič, mati g. dr. Franca Mohoriča c. kr. sodnega tajnika v Ljubljani. Blagi pokojnici večer spomin!

o V konkurz je prišel na Ponikvi neprotokolirani trgovec Vinko Berlisg. Predstojnik šmarskega sodišča je komisar konkurzne mase in trgovec A. Ožlak na Ponikvi začasni upravitelj. —

o Iz Badgone. Pri nekem gostilničarju v okolici je nekdo pokral vse kokoši in dve raci, ker je bila na vratih kurnika samo obešenica. Pes je sicer zelo lajal, a nikomur se ni zdelo vredno, iti pogledat. To je že drugi ulom, ki se je to leto dogodil v oni hiši. —

o Postranski zaslužek prinaša svojemu možu, slikarskemu pomočniku Berna v Celju, njegova žena. Zadnje dni je bila večkrat v Dirnbergerjevi delikatesnici in se je vedno ometala krog predalov za denar. V petek popoldne so jo pa zalezli pri delu. Ko se je bila natakara za nekaj časa odmaknila, je Bernova segla po denar, ali nesreča, videla sta jo dva gosta. Ženska s smolnatimi prsti ima marsikako tatvino na vesti in odgovor jej ne bo prelahak.

o Iz Maribora. Na Tegetthoffovi cesti je v petek prijel policist 19 letno Marijo Gačnik iz mariborskega okraja, ki jo je graško deželno sodišče zasledovalo radi tatvine. — Vlačgarico, 25 let staro Jos. Bratič iz Varaždinskih Toplic, je pa v soboto zasačila in zaprla straža, ker jej vrnitev v Maribor ni bila dovoljena.

o Iz Maribora. Na Meljski cesti 74 je padel enoletni otrok žel. uradnika Weissa iz drugega nadstropja na cesto, ne da bi se bil kaj poškodoval. Prestrašeni stariši so mislili, da so bili okno dobro zaprli, kar pa se ni bilo zgodilo. Pazite na otroke!

o Iz Maribora. Jera Jurčič, 59-letna božjastna reva iz Cirkovec pri Pragerskem je padla v soboto nena doma vsled božjasti na Schillerjevi cesti tako nesrečno, da ji je morda na glavi počila kost. Prepeljali so jo v bolnišnico.

o Iz Maribora. Večkrat se je že pripetilo, da je bil v Studencih in v Pekrah kdo napaden. Zadnji čas se množijo pritožbe izletnikov, da jim tamošnji fantje ne dajo mira. Na lembaški cesti je pred 14 dnevi nekdo nekemu gospodu, ki se je vračal v večji družbi v mesto, vrgel brez najmanjšega povoda bučo v glavo, da se mu je napravil velik rog. Predpretečeno nedeljo pa so napadli neko žensko, ki se je vračala na večer v mesto. Naenkrat je začelo leteti kamenje na njo, da se je komaj rešila. Želeti bi bilo, da se oblasti pobrinejo za take potepuhe, ki se v tamošnjih nemških šolah učijo samo izzivati in napadati mirne ljudi.

o Iz Maribora. Mestni dohodarstveni blagajnik Wolf je imel lepo mačko, ki sta mu jo pa psa kavarnarja Sauerja tako zgrizla, da je žival poginila. Ko se je šel Wolf k Sauerju pritoževati in zahtevati drugo mačko, je postal kavarnar zelo surov in je zapovedal hlapcu, da vrže Wolfa ven. Hlapec je to takoj storil, pri tem pa si je Wolf zlomil roko in se na laktu tako ranil, da se vidijo tetive. Radi mačke človeka tako pokvečiti, je pač skrajna brezsrčnost.

o Iz Maribora. V soboto po noči so tukaj zasačili neko 25 let staro dekle, Ano Sup, ki nima in ni imela nobenega pravega zaslužka. Pozornost je obrnila na se stem, da je vozniku, ki jo je bil pripeljal iz Gradca in ki je s tem zaslužil 50 kron, kupila za dobrotu še celo obleko po štajerskem kroju. Policiji se je taka radodarnost zazdela čudna in sodišče jo je zaprlo. Preiskava je dognala, da je Supova ukradla v Gradcu nekemu mesarju celih 4000 kron in z njimi pobegnila. 3600 je še imela v Mariboru, za drugo si je pa večinoma kupila nakita.

o Iz Maribora. V petek popoldne se je peljal kmetski voz po strmini Jožefove ceste proti dravskemu mostu. Iz neznanega vzroka so se konji za-

strašili; voznik jih ni mogel obvladati in je padel, a konji so ga vlekli po zemlji do mosta, kjer so jih ustavili. Velika je bila sreča, da se ni nikomur nič žalega pripetilo, ker na ulici slučajno ni bilo ljudi.

o „Südmärkische Volksbank“ je ustanovila v Mariboru na Grajski cesti v Kržižekovi hiši svoj urad in postavila Kržižeka za voditelja. Da bi že vsaj pro forma postavila na to odlično mesto kakega Nemca!

Kranjske novice.

z Slovenska filharmonija v Ljubljani ima 22. oktobra izredni občni zbor.

z Celovski „Mir“ je na podel način napadel tajnika Ciril - Metodove družbe g. Berceta, bivšega župnika v Sori. Berce bo list tožil — in znana sorska afeta se bo na preveliko veselje ljubljanskega škofa razpravljala pred celovško poroto.

z Grobni spomenik Jan. Trdin, pokojnemu slovenskemu pisatelju, je izdelal kamnosek Alojz Vodnik v Ljubljani prav okusno. Trdina počiva na novomeškem pokopališču.

z V Lukovici blizu Kamnika je umrla gospa Berta Kresnikova, mati pokojnega slovenskega pisatelja Janka Kersnika.

Koroške novice.

z Zaradi podkupovanja glasov je bil 15. t. m. pred celovško sodnijo obsojen župnik iz Št. Petra pri Grebinju Peter Serajnik na en mesec težke ječe. Zidar Pasterk in hlapec Lesjak, ki sta se dala od Serajnika vsak z 2 kronama podkupiti, da sta volila Grafenauerja, sta dobila vsak tri dni zopora. Vsi trije izgube za dobo 6 let aktivno in pasivno volilno pravico.

Primorske novice.

d Klerikalno stranko za Tržaško in Istro so osnovali 14. t. m. Načelnik njenega vodstva je Jakob Ukmar. Tako se je vkljub vsem naporom političnih slepcev v Trstu zgodilo to, kar smo mi že davno prerokovali.

Klerikalni kandidat za gorlske slovenske trge in mesta je sodni svetnik v Kanalu Matija Fabijan. Ta skupina voli 21. t. m. Klerikalci upajo prodreti tudi tu.

d Nove razmere na Goriškem. Na Goriškem je izvoljenih doslej na laški in slovenski strani 15 klerikalcev: večina deželnega zbora. V očigled temu položaju so imeli — kakor poroča „Soča“ — te dni zaupne pogovore in izrekla se je razsodba, da se morajo v novem deželnem zboru združiti slovenski in laški klerikalci in vzeti v svoje roke vlado in moč v deželni hiši. Laški klerikalec postane deželni glavar — dr. Gregorčič pa mora odpovedati dozajne ljubezen laškemu liberalcu Pajerju in jo nakloniti tako osovražnemu laškemu proštu Faiduttiju. Ali bo težka ta ločitev!

d V Barkovljah pri Trstu se je ustanovil včeraj odsek Sokola. Sokolska organizacija na Tržaškem krepko narašča.

d V Lovranu se je naselil nov slov. odvetnik dr. Karl Lukež.

d Kmečka banka v Gorici je prevzela posredovanje za prodajo vina goriških vinarskih zadrug.

d Vinarske zadruge na Goriškem so določile za novo vino sledeče cene: za briško od 32—36 K, za vipavsko 28—32 K.

d Slovensko-napredni kandidat za trge in mesta na slov. Goriškem bo skoro gotovo Andrej Gabršček, ki je bil tudi pri zadnjih volitvah v tej skupini izvoljen.

d Protestni shod proti uloru Ferrerja so sklicali za danes v Gorico Mazzinijanci.

d Kandidata trgovske in obrtne zbornice za goriški deželni zbor sta na laški strani Venuti in dr. Pettarin.

d Lastno tajništvo (imenuje se „ljudsko (?) tajništvo“), je ustanovila „slov. kršč. soc. zveza“ na Goriškem.

d Pravila „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ so potrjena in se vrši ustanovni občni zbor 24. t. m. — Jutri 19. t. m. se vrši v Trstu shod jugoslov. železniških uradnikov in uslužbencev; govorilo se bo o nameravani omejitvi voznih ugodnosti za železničarje in njih rodbine ter o povišanju stanarine.

d II. redni občni zbor N. D. O. v Trstu. Iz raznih poročil posnemamo: Društvena knjižnica šteje 538 knjig, posluževalo se je je 584 članov in so si izposodili knjige 2920 krat. — Pravovarstveni urad je imel 573 slučaje. — Podporni zaklad šteje 900 članov. — Podružnic je 8. — Shodov je bilo letos 80. — Ustanovili sta se doslej 2 konsumni zadrugi, 2 se ustanovita v kratkem. — Društvo si je ustanovilo tudi lastno zadržno gostilno. — Prometa je bilo v minolem upravnem letu 48.820'14 K. — Ker je dr. Jos. Mandič odločno odklonil ponovno izvolitev predsednikom, se je volitev odbora preložila na drug občni zbor.

Po svetu.

o Pozno odkrit zločin. Unuk 72-letnega Stepana Ogulinca je naznanil svojega deda, da je pred osmimi leti umoril svojega zeta. Zagrebško sodišče je starca obsodilo na vislice.

o Ustanek v Abesiniji. — Iz Adis Abebe poročajo, da je v severni Abesiniji izbruhnila vstaja, ki jo netijo iz Kahire.

a Gospa Wangel, slovita berlinska glumačica, se je izrazila, da se hoče ločiti od svojega moža, znanega muzika Stabernacka, ter se poročiti z bivšim fotografom Hessom, ki je sedaj poročnik „armade za obči blagor“.

v Grški princ Nikolaj, Andrej in Krištof so poslali vojnemu ministru pismo, s katerim se odrekajo svojih dostojanstev v armadi. To se je zgodilo v sporazumu s kraljem, ki tako hoče olajšati stališče vlade v poslanski zbornici. —

v Gospa Viljemina Wöfling roj. Adamovič, ločena žena Leopolda Wöflinga rojenega nadvojvoda Leopolda, se je ob ločitvi zakona odrekla vsem zahtevam. Sedaj pa naenkrat toži za alimentacijo, za povrnitev raznih stvari (pohištva) in za plačilo 31000 kron. Ženska živi v Badenu pri Dunaju, dobiva rento iz zaklada 100.000 K, a si je poleg tega pridobila tudi ubožno pravico. Revica!

z Odkritje delavnice za bombe. Zadnje dni ste v Krakovem počili dve bombi in ni se vedelo, odkod ste. Sedaj je policija našla v nekem predmestju tajno delavnico in je zaplenila veliko razstrelil. Posestnika in šest pomočnikov, samo mlade rokodelce, so zaprli. Najbrže so hoteli ti ljudje za splošne zmešnjave, ki bi jo bile bombe povzročile, krasti in ropati.

d Harrimanova zapuščina. Premoženje Harrimanovo se ceni na 300 milijonov dolarjev (1500 milijonov kron) Ženi je zapustil 267 milijonov dolarjev, 33 milijonov petim svojim otrokom in nekaterim sorodnikom, 3 milijone pa dobi država kot davek od premoženja.

d Med popl. Grški pop Atanas in arnavtski pop Vasilj sta se sprla v Negovanu radi tega, kdo bo opravil večernice. Atanas je prvi stopil pred altar, kar je Vasilja tako razkačilo, da je Atanasa pri pričji ubil. — No, pri nas ne opažamo nič več take gorečnosti pri božji službi in opravljanju stanovskih dolžnosti. Na Slovenskem le župnik in kaplan drug na drugega valita svoja opravila, da je časa za politiko.

v Komisija za regulacijo podrinske meje je odgudena radi poznega letnega časa in jesenske dobe, ko imajo nastati nove povodnji.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Česka ministra še nista odstopila.

v Dunaj, 18. okt. Doslej še nista odstopila oba češka ministra. Prihodnji ministerski svet se sploh še ne bode nkvarjal z vprašanjem sankcije nemških jezikovnih zakonov in zato manjka češkima ministroma povod, da bi že napovedano demisijo tudi v resnici izvršila. Zategadelj se v kabinetu pred začetkom državnozbornskega zasedanja ne bode ničesar spremenilo.

Nezgodna Rennerjevega zrakoplova na Dunaju.

Dunaj, 18. okt. Včeraj sta se brata Aleksander in Anatol Renner dvakrat vzdignila v zrak z vodljivim zrakoplovom „Renner Estaric“ I. Gledalo je dobro uspela izleta, ki sta znova dokazala vodljivost in gibčnost tega prvega avstr. vodljivega zrakoplova, nad 50 tisoč ljudi, med drugimi tudi nadvojvoda Leopold Salvator. — Pri prvem izletu se je pokazalo, da se mora nek pogrešek pri motorju popraviti; vsled tega je zrakoplov sedel na zemljo in se je po popravilu zopet dvignil. Brata Renner sta izvršila potem v zraku več obratov in sta se hotela že skrcati; ko sta se bližala zemlji, sta hotela že preleteti streho lope za zrakoplov. Pri tem je zadel zadnji del zrakoplova ob streho in Aleksander Renner je padel z njega na streho ter se nekaj okraspal po obrazu. Zrakoplov se je na to dvignil v višavo 800 m in odplnil izpred oči gledalcev proti severozapadu. Bil je brez krmila. Gledalcev se je polastilo neizmerno razburjenje; nekatere ženske so omedlele. Anatol Renner, ki je ostal na zrakoplovu ter ter oskrboval motor, je blizu Bisamberga spustil precej vodika in se gladko izkrcal. Kmalu je došla vojaška in civilna pomoč ter so zrakoplov spravili zopet na Dunaj. Ko sta se brata pokazala po srečno prestani nezgodi na dirkališču, so ju ljudje navdušeno pozdravljali. Pokazalo se je, da je velika napaka Rennerjevega zrakoplova, da nima niti sedežev niti čolnička in morata zrakoplovca po drogu semintja balansirati.

Ogrska kriza.

v Budimpešta, 18. okt. Ministerski predsednik dr. Wekerle se je izrazil proti več časnikiarjem o svoji včerajšnji audijenci pri cesarju, da si je cesar znova pridržal odločitev glede sprejetja demisije sedanjega kabineta. Jutri, v sredo in četrtek misli cesar sprejeti več politikov, Košuta, grofa Julija Andrašija, grofa Apponja in grofa Aladarja Zichija, da sliši njihovo mnenje o političnem položaju. Po tem še le bode znova sprejel Wekerla v avdijenci in povedal svojo odločitev.

Spopadi med nemškimi nacionalci in socijalisti na Dunaju.

v Dunaj, 18. okt. V zborovalni dvorani za ljudske shode na dunajskem rotovžu se je včeraj vršil velik socijalistični shod, ki je imel manifestirati za delazmožnost parlamenta in za spolnitev raznih delavskih zatev. Udeležilo se je shoda nad 60 tisoč ljudi, tako, da se je moral pred rotovžem pod milim nebom vršiti še jeden improviziran shod, na katerem so govorili drž. posl. dr. Adler, dr. Ellenbogen, Pernerstorfer, Reumann, Schuhmeier, Seitz in Skaret. — Ob istem času so priredili nemški nacionalci na Ringu demonstrativni buml za sankcijo legis Axmann-Kolisko,

kateroga se je udeležilo 5 tisoč ljudi med njimi zelo veliko nemških buršev brez „biksa“. Ko je socijalistični shod minil in so se delavci v posamezne okraje razhajali, so okupirali nacionalci levo stran Ringa, socijalisti pa desno v smeri proti vseučilišču in Škotskim vratom. Nacionalci so tulili vahtarico, delavci so peli svojo delavsko himno in klicali nacionalcem pfuj! Do spopadov je došlo pozneje pred parlamentom, kjer je stal na rampi posl. Pernerstorfer in so ga socijalisti burno pozdravljali; nacionalci so pričeli delavce s palicami obdelovati, na kar so seveda dobili primeren odgovor po bučah. Ob 12. je došlo tudi do pretepev v vrtu pred votivno cerkvijo in v Schlickovem vrtu pred Rudolfovo vojašnico. Policija je pretepače razgnala in zaprla 16 oseb; 6 jih je bilo lahko ranjenih. Na rampi pri parlamentu je pozneje tudi nek buršak govoril proti Čehom.

Različne vesti.

a Rim, 18. okt. „Stampa“ poroča iz baje zanesljivega vira, da se širi v grških častniških krogih agitacija za odstavljenje sedanje kraljeve dinastije in da bi zasedel grški prestol abruški vojvoda.

a Dunaj, 18. okt. Nemškonacionalna zveza v drž. zboru ima jutri pogovor v drž. zbornici.

a Budimpešta, 18. okt. Avijatik Bleriot je včeraj napravil dva uspela izleta v zrak.

a Kodanj, 18. okt. Kapitan grenlandske trgovske ladije „Goodthaab“, ki je priplula sem, zatrjuje, da so mu Eskimi potrdili resničnost dr. Cookovega odkritja severnega tečaja.

Iz sodne dvorane.

d Četrto porotno zasedanje v Celju — Prvi dan. — Prva obravnava tokratnega zasedanja porotnega sodišča se vrši v kazenski zadevi zoper Franca Strelec, 26 let starega mesarskega pomočnika iz Konjic zaradi zločina uboja. Obravnavo vodi deželno-sodni svetnik Adalbert Kotzian, obtožbo zastopa prvi državni pravdnik dr. Bayer, zagovarja dr. Anton Božič.

Obtoženi Franc Strelc bil je na male gospojnice dan, 8. septembra t. l. popoldne v družbi svojih prijateljev Germa, Gorenjaka in drugih v Gorenjakovi gostilni v Skalcah pri Konjicah. Precej vinjeni podali so se fantje po polnoči v Konjice nazaj in še šli v Hasenbichlovo gostilno, ker so imeli tam še luč. Za njimi je stopil v gostilno fantom nepoznani, nekoliko vinjeni finančni nadpaznik Alojz Kokol. V gostilni ni bilo niti najmanjšega prepira, nasprotno je obtoženi Alojzu Kokolu še cigareto prižgal, ker Kokol ni imel žveplenk. Pozno v noč velela je natakariča Videčnik gostom, naj se odstranijo. — Fantje Germ, Gorenjak in Strelc so to storili in mirno odšli iz gostilne. Ostal je pa v njej Alojz Kokol, ter je natakaričo nekaj nadlegoval. Strelc je zunaj gostilne klical finančnemu pazniku, naj gre tudi on ven, je enkrat z roko zaropotal po gostilniškem oknu ter je vrigel celo kamen v vrata.

Potem so šli fantje počasi vsak sebi, Germ in Gorenjak proti konjiškemu farovžu, Strelc naravnost proti domu. Vse je bilo mirno in tiho. Nankrat pride Kokol iz gostilne, potegne sabljo, ter zakliče: „Fantje, kaj pa hočete, bodem vam že pokazal!“ ter se spusti v beg za Germom in Gorenjakom. Ta dva sta skočila čez potok, ki teče skozi Konjice, Kokol s sabljo mahaje za njima; fanta čez potok nazaj, Kokol tudi za njima. Komaj sta mu utekla. Kokol obrne se nato, zagledavši Streleca, proti temu, Strelc se spusti v beg, pa Kokol ga dohaja, in ko sta bila komaj kakih 5 korakov drug od drugega narazen vrže Strelc v naglici kamen nazaj proti zasledovalcu. Kamen zadel je Kokola v glavo in ga težko poškodoval, ker mu je prebil lobanjo. Na tej poškodbi je Kokol drugi dan umrl.

Strelc, sicer zelo miren, trezen in od občine zelo dobro opisan, še nekaznovan, se zagovarja s strahom in silobranom. Porotniki so po zagovornikovem priporočilu smatrali silobran za dokazan. Strelc je bil vsled tega popolnoma oprošten.

Danes popoldne se vrši druga porotna obravnava zoper nekega Zupanca iz Debra pri Laškem zaradi hudodelstva tatvine. O teku in izidu obravnave poročamo jutri.

z Surova mladina. Po noči 7. julija je obležal kovač Franc Ferlež sladko ginjen pred gostilno Jožefa Hufnagla na Ptujski gori. Jožef Pulko je videl, da je 18 letni Ivan Jus, klesarski pomočnik, zavlekel Ferleža po stopnicah navzdol in mu pri tem ukradel 80 kron, uro in knjižico poštne hranilnice, glasečo na 1000 kron. Ferlež je imel radi drgnjenja po stopnicah na hrbtu vse polno ran, da ni bil za delo zmožen. Jus je pred mariborskim sodiščem tajil, da bi bil Ferleža obkradel, a slednjič je vendar priznal in dostavil, da je knjižico takoj v Dravo vrigel, ker je bila za nja brez pomena. Onemu, ki bi jo hotel realizirati, je bilo treba vedeti geslo. Sodišče ga ni tožilo radi tatvine knjige, ampak samo radi ure in onih 80 kron. — Jus je dobil 4 mesece težke ječe.

Krasno stanovanje

obstoječe iz 5 sob in pripadajočih prostorov je na razpolaganje v hiši št. 9 na Ringu. Istotam je dobiti tudi dvoje manjših stanovanj, katerih vsako obstoji iz 3 sob in poststranskih prostorov. V vseh stanovanjih je napeljan vodovod. — Stanovanje je lahko vsak čas ogledati. — Pogoji se izvedo pri Zadrudni Zvezi v Celju. 494 3-8

Oklic.

Dne 25. t. m. ob 9. uri zjutraj se vrši pri tukajšnji sodnji eksekutivna dražba kemične pralnice v Šoštanju.

Cenjena svota za 2 enonadstropne hiše z 8 sobami, 1 kopališče, zraven veliki vrt z jako lepim stavbenim prostorom je 29.847 kron 50 vin.

Stroji in premičnina pa 2.837 kron. Hiša stoji blizu sodnije in je tudi jako pripravna za kakega penzionista. — Najnižji ponudek za vse skupaj je 21.789 kron. Pod to ceno se ne odda. Kupci se vabijo k mnogobrojni udeležbi.

492 2-2

Nc I. 129/9, I

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

S sklepom c. kr. okrajnega sodišča v Rogatcu z dne 7. oktobra 1909, oprav. št. Nc I. 129/9 dovoljena sodna dražba nekdanj Jos. Vinc. Krisperjevega posestva v Rogatcu se vrši dne

30. oktobra 1909

v Rogatcu b. št. 32 oziroma na licu mesta ob 9. uri zjutraj in se bo nadaljevala popoldne eventualno tudi drugi dan.

Celotna izklicna cena posestva je K 17.650.

Zemljišča se bodo prodajala v celoti oziroma po spodaj označenih skupinah ali pa tudi po parcelnih delih.

Izklicne cene posameznim skupinam so določene:

- I. Za hišo št. 32 v Rogatcu z vrtom in gozdnim deležem K 8000.—
- II. Za travnike v Costah „ 2000.—
- III. Za gozd v Kerčah „ 150.—
- IV. Za gorico št. 111 (Weingartenhaus) s hlevom, pritklinami in zraven spadajočimi gozdi, pašniki in travniki . . . „ 6300.—

Ta skupina se bo prodajala tudi eventualno v podskupinah (3).

- V. Za travnike in pašnike v kat. obč. Nadole „ 1200.—

Vsdi 10% izklicne cene, po končani dražbi še nadaljnih 30% v roke sodnemu komisarju.

Prodajalci si pridržijo pravico v teku 8 dni po dražbenem naroku ponudke odobriti ali odkloniti.

Podrobni podatki so razvidni iz dražbenih pogojev na sodni deski v Rogatcu.

Jos. Vinc. Krisperjevi dediči.